

1 Innehåll

1 Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning	2
2 Översikt av strategisammanhanget	4
2.1 Förändringar i strategisammanhanget	4
2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget	6
2.3 Synergier med andra svenska strategier	8
3 Resultatredovisning	8
Sidas bidrag till förändring på strateginivå	8
3.1.2 Mål 1.1: Ökat demokratiskt inflytande och möjlighet till ansvarsutkrävande för medborgare på lokal nivå	10
3.1.3 Mål 1.2 Ökat lokalt självbestämmande	11
3.1.4 Mål 1.3 Ökad kunskap om de mänskliga rättigheterna, jämställdhet och rättsstatens principer bland medborgarna och inom den offentliga sektorn	12
3.1.5 Mål 1.4 Stärkt ansvarsutkrävande och stärkt respekt för rättsstatens principer inom ramen för Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia (ECCC) strategin	15
3.1.6 Mål 1.5 Ökat antal medborgare, särskilt unga, engagerar sig aktivt mot korruption	16
3.1.7 Mål 1.6 Ökad effektivitet och öppenhet i det statliga finansiella styrsystemet samt förstärkta möjligheter till ansvarsutkrävande från allmänhetens, de folkvaldas och statsförvaltningens sida	17
3.2 Stödområde 2: Förbättrade möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk tillväxt, med fokus på god utbildning och ökad sysselsättning	19
3.2.1 Mål 2.1 Ökat antal flickor och pojkar i det formella skolsystemet har slutfört utbildningen med grundläggande kunskaper och färdigheter	20
3.2.2 Mål 2.2 Ökat antal unga människor har användbara kunskaper och färdigheter för arbetslivet	21
3.2.3 Mål 2.3 Förbättrad dialog mellan arbetsmarknadens parter och bättre former för konfliktlösning på arbetsmarknaden	22
3.3 Stödområde 3: Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer	23

3.3.1	Mål 3.1 Ökad motståndskraft mot klimatförändringar på lokal nivå samt förstärka nationella system, höja kapaciteten för Kambodjas klimatrespons, bidra till ett samhälle baserat på ett klimatreilient, jämlikt, grönare, uthålligt och kunskapsbaserat samhälle	24
3.3.2	Mål 3.2 Ökad samverkan mellan medborgare och lokala förvaltningar för ett hållbart nyttjande av naturresurser.....	26
4	Implikationer	26
	Bilaga 1 Rapport P6 Finansiellt år 2018.....	28

1 Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning

Sida bedömer att utvecklingen mot strategimålen inte har gått i önskvärd riktning. Bedömningen görs gentemot den politiska utvecklingen i landet under 2018 som under våren inneburit fortsatt minskat utrymme för civilsamhället och minskad yttrandefrihet. Under sommaren 2018 genomfördes val till parlamentet. Cambodia Peoples Party (CPP) vann en överlägsen seger, efter att det största oppositionspartiet hade upplösts genom ett politiserat domstolsbeslut året innan. Under hösten har vissa steg tagits för att återskapa utrymme för civilsamhället och öka yttrandefriheten. Med anledning av den oroande utvecklingen kring mänskliga rättigheter och arbetsmarknadsrelaterade rättigheter har EU har tagit initiativ till en utvärdering kring omvärdering av handelsvillkoren under avtalet Everything but Arms (EBA), vilket troligen har bidragit till den öppning i relationen med civilsamhället som skett under hösten.

Sida bedömer att insatsportföljen är relevant. Anpassningar i portföljen har gjorts löpande (under såväl hösten 2017 som under 2018) som en reaktion på bakslagen i den demokratiska utvecklingen. Anpassningarna har i första hand handlat om ett ökat stöd till demokrati och mänskliga rättigheter samt stopp för stödet till decentraliseringsreformen samt för nya insatser som innebär finansiell resursöverföring till staten.

Sveriges Resultatstrategi för Kambodja 2014-2018 förlängdes i slutet av 2018 med ett år. Anvisningar för framtagandet av en ny strategi förväntas beslutas under första halvåret av 2019. Till stöd vid framtagandet av den nya svenska strategin har ambassaden inlett ett analysarbete. Det finns nu en uppdaterad studie av kritiska utvecklingsfrågor inom miljö och klimat samt en studie av konfliktrisker i samhället. Ambassaden har för avsikt att ta fram en bred fattigdomsanalys (sk Multidimensional Poverty Assessment).

Ambassaden har inkommit med tematiska rapporter som underlag för arbetet med anvisningen inom miljö och klimat, offentlig finansiell styrning, utbildning samt en rapport om andra givares verksamhet och strategiprocesser. Dessa rapporter kompletterar och fördjupar den analys som sänts in i den fördjupade strategirapport såväl som förra årets strategirapport. Sida förutser att det finns förutsättningar för förändring och förnyelse av samarbetet både vad gäller tematik, former som val av aktörer.

Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck

Ökat demokratiskt inflytande och möjlighet till ansvarsutkrävande för medborgare på lokal nivå

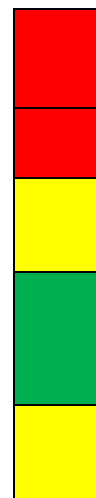
Ökat lokalt självbestämmande

Ökad kunskap om de mänskliga rättigheterna, jämställdhet och rättsstatens principer bland medborgarna och inom den offentliga sektorn

Stärkt ansvarsutkrävande och stärkt respekt för rättsstatens principer inom ramen för Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia (ECCC)

Ökat antal medborgare, särskilt unga, engagerar sig aktivt mot korruption

Mål¹

Portfölj²

Förbättrade möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk tillväxt, med fokus på god utbildning och ökad sysselsättning

Ökat antal flickor och pojkar i det formella skolsystemet har slutfört utbildningen med grundläggande kunskaper och färdigheter

Ökat antal unga människor har användbara kunskaper och färdigheter för arbetslivet

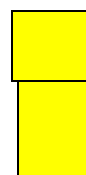
Förbättrad dialog mellan arbetsmarknadens parter och bättre former för konfliktlösning på arbetsmarknaden

Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer

Ökad motståndskraft mot klimatförändringar på lokal nivå

Ökad samverkan mellan medborgare och lokala förvaltningar för ett hållbart nyttjande av naturresurser

1 Bedömning av utvecklingen i kontexten i förhållande till **strategimålen**: Grön: Utvecklingen går framåt; Gul: Utvecklingen går delvis framåt eller delvis bakåt; Röd: Utvecklingen går bakåt.

2 Bedömning av **portföljens relevans**: Grön: Portföljen är relevant; Gul: Portföljen är delvis relevant; Röd: Portföljen är inte relevant.

2 Översikt av strategisammanhanget

Totalt strategibelopp:
1000 MSEK

Utbetalat belopp hittills:
1100 MSEK

Antal insatser 2018:
39

2.1 Förändringar i strategisammanhanget

Tiden som ledde upp till parlamentsvalet i juli 2018, och i synnerhet då hösten 2017 och våren 2018, präglades av allvarliga bakslag för den demokratiska utvecklingen i landet. Trycket mot de delar av civilsamhället som arbetar med demokrati, mänskliga rättigheter och medier har ökat. Resultatet av parlamentsvalet innebar en total dominans för regeringspartiet CPP som fick drygt 76 procent av rösterna.

I ljuset av dessa bakslag för den demokratiska utvecklingen genomfördes under 2018 anpassningar av det svenska biståndet inom ramen för genomförandet av nuvarande landstrategi. Anpassningar har gjorts löpande i takt med den faktiska utvecklingen, och skett i nära samråd med UD. Exempel på anpassningar som gjorts är: 1) ökat stöd och anslag till Sidas samarbetspartner med särskilt fokus på frågor som relaterar till demokrati och mänskliga rättigheter; 2) inga nya insatsavtal inom utvecklingssamarbetet har slutits som innebar direkta finansiella resurser till staten, med undantag för stöd till utbildning och forskning. Det innebar bl.a. att det direkta stödet till decentraliseringsreformen avslutades; 3) offentligt kommunicerade ställningstaganden, såväl enskilt som inom ramen för EU, mot den negativa politiska utvecklingen i landet; 4) intensifierad dialog med fackministerierna; 5) nära samråd med Sidas samarbetspartner om gemensamma förhållningssätt och, vid behov, samordnade åtgärder; och 6) ytterligare ökat moraliskt stöd och närvaro i förhållande till utsatta demokratiförsvarare. Sverige har varit en av de mest aktiva aktörerna i relation till enskilda organisationer som arbetar med rättighetsfrågor.

EU har under 2018 inlett en utvärdering om förutsättningarna för att ändra de handelsvillkor som ryms inom Everything but Arms (EBA) då bedömningen är att villkorade centrala konventioner för civila, politiska och arbetsmarknadsrelaterade rättigheter inte åtoljs och repekteras. Denna process har fått mycket uppmärksamhet i Kambodja och bedöms ha bidragit till de öppningar i förhållande till civilsamhället som skett under andra halvan av 2018. Om utfallet av EBA innebär ett helt eller delvis tillbakadragande av handelspreferenserna talar detta för att tillväxttakten kan komma att dämpas. Det finns en uttalad oro kring att detta kan innebära negativa effekter för breda befolkningslager, särskilt om förändrade handelspreferenser berör textilindustrin.

Kambodjas regering har antagit den tredje fasen av utvecklingsstrategin (the Rectangular Strategy) vars genomförande konkretiseras i National Strategic Development Plan (NSDP). Konsultationer kring strategin har hållits med biståndsgivare. Arbetet med en sk ”Vision 2050” pågår. Regeringen genomför tre övergripande reformprogram. Dessa är reformen av offentlig finansiell styrning, den administrativa reformen samt decentraliseringsreformen. EU-kretsen är viktiga parter inom samtliga dessa reformområden. Sverige är en part i det första och har länge varit en part i den tredje. Kambodja är också i slutfasen av att arbeta fram Cambodia Sustainable Development Goals (CSDG).

Andelen människor som lever i ekonomisk fattigdom har minskat substantiellt under det senaste decenniet, även om stora grupper ligger strax ovanför fattigdomslinjen och kan falla tillbaka vid externa chocker. Enligt Världsbankens landdiagnos från 2017 är Kambodja bland de tio länder globalt

som lyckats bäst i att minska inkomst ojämlikheten. Regeringens halvtidsöversyn av den nationella utvecklingsplanen för 2014-2018 bekräftar dock att det kommer innebära en utökad utmaning att förbättra levnadsvillkoren för de fattigare delarna av befolkningen och att en bred ansats för att minska fattigdom och utsatthet är av vikt. Ekonomiska prognoser talar för en fortsatt god tillväxt under kommande år. Dessa prognoser kan komma att behöva revideras ned till följd av beslut om ändrade handelspreferense.

Efter parlamentsvalet i juli 2018 finns ingen samlad politisk opposition som kan utmana CPP om makten. Bedömningen är att det finns en potential för ett förbättrat politiskt klimat, men att förändringen kommer att ske gradvis och kommer att ta tid. Det finns en uppdämd vilja till förändring inom delar av det kambodjanska samhället och som vi såg vid parlamentsvalet 2013, kan en sådan vilja snabbt formera sig till politisk opposition om förutsättningarna är de rätta. För tillfället finns dock ingen reell politisk makt som kan utmana CPP:s ställning.

Samtidigt är den kambodjanska regeringen villig till samtal och dialog, inte minst vad gäller exempelvis miljö-, klimat-, investerings- och arbetsmarknadsfrågor, men också inom politiskt mer känsliga områden som mänskliga rättigheter. Vad gäller det sistnämnda är Kambodja fortsatt engagerad inom ramen för *Universal Periodic Review* och relationen till OHCHR i landet upprätthålls. (För svensk vidräkning planeras för nästkommande bilaterala dialog om mänskliga rättigheter med Kambodja till hösten 2019). Forum för dialog med civila samhället har öppnats av inrikesministeriet för inhemska enskilda organisationer, medan utrikesministeriet sköter koordineringen med de utländska. Den pågående EBA-processen bedöms att ha potential att spela en positiv roll i regeringens öppnare förhållningssätt till civilsamhället. Exempelvis har vissa rättsfall mot företrädare för det civila samhället har lagts ner. Efter revidering av lagen om politiska partier finns lagrum för de 118 bannlysta CNRP-representanterna, att ansöka om och återfå sina politiska rättigheter. Proceduren är dock ifrågasatt och bara ett fåtal CNRP-politiker har valt att göra detta. Av största vikt i den fortsatta EBA-processen kommer att vara att försäkra att den politiska dialogen mellan Bryssel och Phnom Penh fortsätter och fördjupas med ambition att öka förståelsen för de krav som ställs på Kambodja och också få genomslag för dessa. I förra årets strategirapport tydliggjordes samstämmigheten i kritiken inom EU-kretsen kring den politiska utvecklingen, men att det föreligger olika synsätt kring huruvida detta ska få biståndspolitiska konsekvenser. Det svenska beslutet under hösten att avsluta stöd till ett centralt reformområde togs isolerat från övriga kretsen. Dessa olikheter i synsätt har fortsatt att utgöra en del av EU arbetet även under 2018.

Det svenska biståndet stödjer områden som är av avgörande betydelse för Kambodjas fortsatta utveckling och demokratisering – bättre utbildning, ökad motståndskraft mot klimatförändringar och naturkatastrofer, förbättrad insyn och ansvarsutkrävande i samhället, samt en ökad kunskap om och respekt för de mänskliga rättigheterna. Samtliga områden är fortsatt relevanta.

2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget

Tabell 1. Givarkontext (2017)

Biståndets (totala) andel av statsbudgeten utgör: 24 %	Strategins andel av det totala biståndet utgör 2,9 %.
Givargemensam samarbetsstrategi finns ej, utöver den gemensamma europeiska strategin och FN:s UNDAF 2016-2020. Biståndssamordningen i Kambodja vägleds av principerna i regeringens "Development Cooperation and Partnership Strategy" 2014-2018.	Den gemensamma europeiska strategin gäller 2014-2018 och har undertecknats av nio länder samt EU-delegationen. Strategin har förlängts till 2019. Status på EU-gemensamprogrammering: den andra resultatrapporteringen för den gemensamma strategin sker under 2019, baserat på resultaten för 2017/2018.
De fem största givarna (organisationer och/eller länder) är: Kina, Japan, Asiatiska utvecklingsbanken, USA, Frankrike och FN	Sverige är den tionde största givaren. Av EU MS är Sverige den andre största givaren.
EU-delegerat samarbete: SEK 66 500 000 är mottagna från EU-kommissionen under perioden 2016-2019 inom stödområdet 1: "Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck".	

Det totala utvecklingssamarbetet med Kambodja omfattade ca USD 1,18 miljarder under 2017. De största aktörerna var Kina, Japan, ABD, USA, Frankrike och FN. USA, Frankrike, Australien, Korea och EU utgör under 2018 de största bilaterala aktörerna i landet. Volymmässigt kommer därefter Sverige tillsammans med Schweiz och Tyskland. Om man ser till gåvobiståndet utgör den europeiska andelen en dryg tredjedel av helheten, vilket innebär att gåvobiståndet fortsatt har ett genomslag i väsentlig kompetensförstärkning i den offentliga sektorn.

Den gemensamma europeiska strategin för utvecklingssamarbetet i Kambodja lanserades i november 2014. Deltagande länder är Belgien, Finland, Frankrike, Irland, Italien, Tjeckien, Tyskland, Storbritannien, Sverige, Schweiz samt EU-delegationen. Under 2016 ingick Sida och EU-delegationen avtal om ett delegerat partnerskap där EU delegerar medel till Sida för att genomföra insatser syftande till att stärka transparensen och ansvarsutkrävandet i det kambodjanska samhället. Utöver detta ha Sverige, EU, Schweiz och Tyskland en gemensam historia av stöd till decentraliseringsreformen. Sverige och EU är nära partners i stödet till utbildningssektorn. Sverige, EU och UNDP stödjer gemensamt Cambodia Climate Change Alliance (CCCA). Den bredare givarsamordningen leds gemensamt av FN och EU. Det finns formella givarsamordningsgrupper inom alla sektorer med betydande utvecklingssamarbete. Sverige är ledande givare för anti-korruption och utvecklingseffektivitet. Den gemensamma strategin skulle ha gått ut 2018, men har blivit förlängd med till och med 2019. En strategiprocess kommer att inledas under året. Tidsperioden för den kommande strategin är ännu inte beslutad. Ett alternativ är att sikta på att den gemensamma europeiska strategin avslutas tidsmässigt samtidigt som den kambodjanska regeringens utvecklingsstrategi (den sk rektangulära strategin).

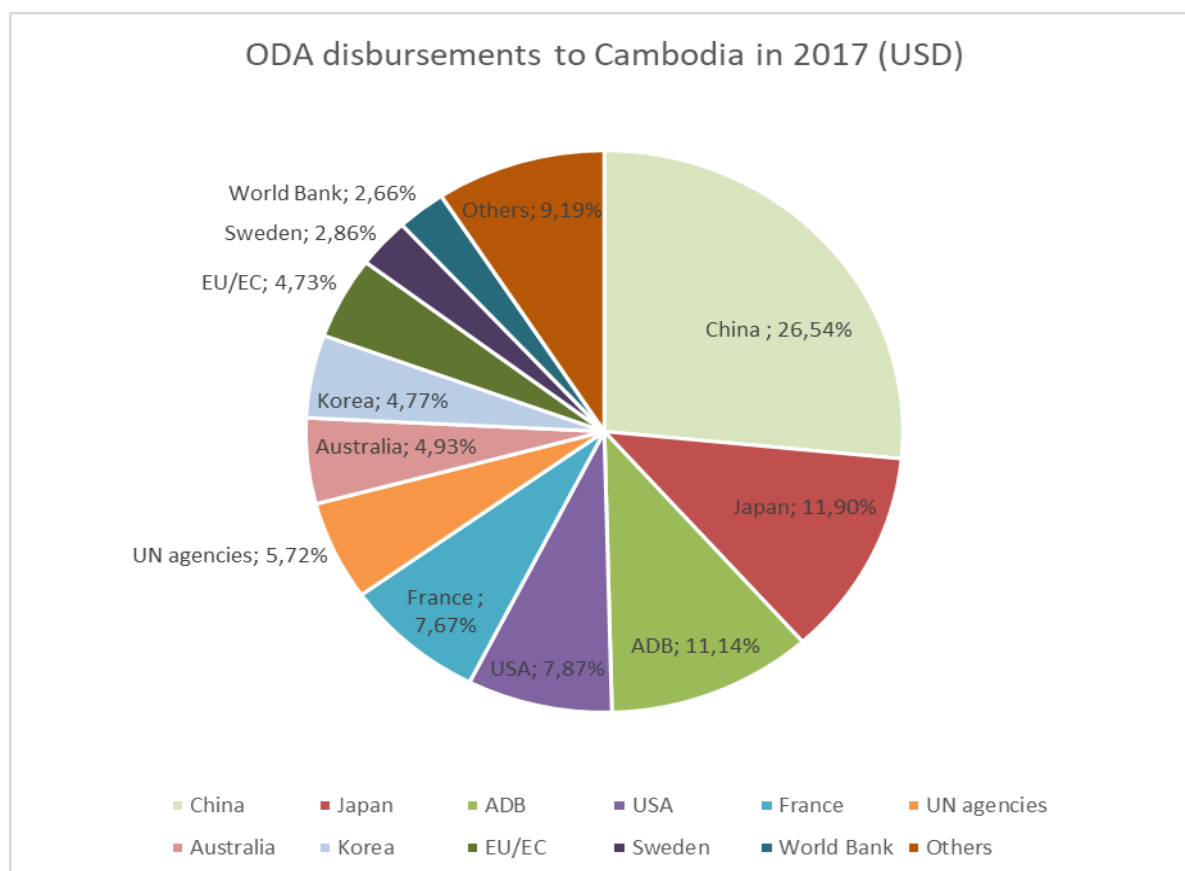
EUDEL har ett program för perioden 2014-2020. Två tredjedelar av programmet är inriktat på sektorbudgetstöd inom utbildning, offentlig finansiell styrning och decentralisering. En tredjedel omfattas av projektstöd inom fiske, jordbruk, naturresurser samt mänskliga rättigheter. Nyligen fattades beslut om en ny fas av stöd till fiskesektorn där huvuddelen av medlen utgörs av sektorbudgetstöd. EU har ännu inte planeringsvolymerna för nästa strategi. EUDEL i Phnom Penh inväntar fortsatt instruktion från Bryssel för fortsatt användning av det frysta sektorbudgetstödet till decentraliseringsreformen. Ett möjligt alternativ är stöd till Integrated Social Accountability

Framework (ISAF), dvs den del av decentraliseringsstödet som kanaliseras till utvecklingsinriktad verksamhet som genomförs av civilsamhället. Ett strategiarbete för programmering av EU:s portfölj väntas inledas under 2020 med en möjlig genomförandeperiod om 2020-2027.

FN är i slutskedet av sin strategiprocess med planerat beslut under första halvan av 2019. UN Development Assistance Framework (UNDAF) är strukturerad utifrån Agenda 2030 och Sustainable Development Goals (SDG) med utgångspunkten att dessa kommer att behöva genomföras och finansieras i ett brett partnerskap och inte endast av bistånd. På många sätt kvarstår inriktning och volym på FN:s samlade roll i Kambodja. UNDAF:s målbild är förankrad i den strukturomvandling som pågår i det kambodjanska samhället. En viss nydaning har gjorts i jämförelse med pågående strategi. Därmed kombineras kontinuitet med förändring. Ett exempel på nydaning är att urban utveckling och unga nu är del av de övergripande målen i UNDAF.

Världsbanken är i slutskedet av sin strategiprocess. Det planerade beslutet om en Country Partnership Framework 2019-2023 innebär en återetablering av Världsbanken i Kambodja efter en längre period utan långivning. Bankens nya strategi föreslås få tre fokusområden: (1) främja effektiviteten i den offentliga sektorn och stärka privatsektorutveckling, (2) stärka utveckling av humankapital; samt (3) förbättra och stärka jordbruk samt uthållig användning av naturresurser.

Asiatiska utvecklingsbanken har ett omfattande program i Kambodja för perioden 2014-2018 med huvudsakligt fokus på jordbruk, naturresurser, landsbygdsutveckling, utbildning, finanssektorn, vatten och urban utveckling. De planerar att påbörja ett strategiarbete under våren. Processen är dock försenad.

Källa: odacambodia.com

2.3 Synergier med andra svenska strategier

Ett antal svenska organisationer i det civila samhället är aktiva i Kambodja. Ambassaden har regelbunden kontakt med huvuddelen av dessa. De största mottagarna av stöd från Sida är Diakonia, Forum Syd, Plan International Sverige och RFSU. Synergier finns mellan den bilaterala strategin för Kambodja och Strategi för forskningssamarbete och forskning inom utvecklingssamarbetet 2015-2021 där avtal om ett svenskt forskningssamarbete med Kambodja ingicks i februari 2019. Kopplingarna är starka mellan ett sådant framtida stöd och det breda svenska engagemanget primärt i utbildningsfrågor i Kambodja. Synergierna mellan den bilaterala strategin för Kambodja och Strategi för Sveriges regionala utvecklingssamarbete i Asien och Oceanien 2016-2021 är tydliga inom mänskliga rättigheter, arbetsmarknad samt miljö och klimat. Ett flertal regionala organisationer har verksamhet i Kambodja. I ett par fall stödjer det regionala programmet för Asien och Oceanien aktörer som också får bilateralt stöd. I dessa fall kompletterar stöden varandra. Även globala strategier har stöd som bidrar till aktiviteter i Kambodja, men i dessa fall är ofta de direkta synergieffekterna färre.

3 Resultatredovisning

Sidas bidrag till förändring på strateginivå

För att bidra till förändring och resultat i Kambodja har Sida sedan lång tid valt ett angreppssätt där stöd till de institutioner och strukturer som krävs för en fungerande demokrati kombineras med insatser som direkt stärker medborgarnas kunskap, förmåga och möjlighet att påverka och delta i samhällslivet, hålla makthavarna ansvariga och utkräva sina rättigheter. Ansatsen för det svenska samarbetet har sedan flertalet år varit att arbeta med de institutioner där fortsatta reformer bedöms som framkomliga samt med de aktörer som kan bidra till ett starkare, livskraftigare och mer aktivt civilt samhälle, vilket i sin tur kan stödja medborgarna att formulera och framföra sina krav till myndigheter och de folkvalda.

Som en reaktion på det krympande demokratiska utrymmet under 2017 och 2018 har Sida anpassat sin verksamhet för att möta dessa nya utmaningar. Stödet till decentraliseringsreformen i dess dåvarande form via inrikesministeriet upphörde under hösten 2017. Innebörden av detta är att resultat inte kan redovisas under strategins mål ”1.2 Ökat lokalt självbestämmande”. Det andra målet, som rör decentralisering, dvs ”1.1. Ökat demokratiskt inflytande och möjlighet till ansvarsutkrävande för medborgare på lokal nivå”, åsyftar snarare medborgarnas möjligheter till att påverka beslut och ansvarsutkrävande och stödet till detta pågår genom olika insatser via civilsamhället. Det avslutade stödet till decentraliseringsreformen innebar också att medel frigjordes varpå t ex stödet till mänskliga rättigheter genom FN:s kontor för mänskliga rättigheter (OHCHR) och genomförandet av Röda khmertribunalens rättsprocesser utökades. Utöver detta så inleddes ett stöd till utvecklingsinriktad fattigdomsbedämpning på lokal nivå (”social inclusion”) genom UNICEF samt samarbete med UNDP inom miljöområdet. Denna omplanering har gjorts inom ramen för gällande strategi med beaktande av att det ska finnas förändringsutrymme när beslut om en ny strategi fattas.

Med dessa förändringar bedömer Sida att den samlade insatsportföljen är relevant även mot bakgrund av den förändrade politiska kontexten. Sida bedömer att insatsportföljen, bortsett från det avvecklade stödet till decentraliseringsreformen, har genomförts enligt plan. Det krympande utrymmet för civilsamhället har inneburit att verksamheten har anpassats under 2018 för att möta de nya

utmaningarna. Samarbetet inom andra områden, såsom utbildning samt miljö och klimat, fortgår med goda resultat. Undantaget är dock ett stöd till miljö och klimat, kanaliserat via Forum Syd, som ej kunde genomföras enligt plan pga interna problem inom organisationen. Sammantaget visar den resultatuppföljning som gjorts för 2018 att insatserna över lag levererar enligt plan och mot uppsatta resultat, Synergierna mellan och inom de olika stödområdena är starka.

Landallokeringen för 2018 minskades vid halvårsskiftet med en fjärdedel, vilket ledde till ett omfattande arbete med omprioriteringar. Ett antal beredningar som var nära att slutföras kunde därmed inte nå fram till avtal (bland annat stöd till jämställdhet och utbildning). Andra beredningar fick minskade volymer (det gäller stöd inom miljöområdet samt stöd till direkt fattigdomsminskning). En konsekvens av detta är att portföljen är i stort sett fullt ut intecknad under 2019 och 2020.

De övergripande riskerna för genomförandet av den kvarvarande strategiperioden är liksom tidigare kopplade till politiska risker, bristande kapacitet och finansiella risker/korruption. Dessa risker hanteras genom dialog och noggrann uppföljning och analys av avtalsenlig rapportering och revision. En hög grad av flexibilitet och ett nära samråd förutses som en viktig del av hanteringen av eventuella politiska bakslag inför och efter valet. Särskilt samordningen inom EU blir viktig.

Strategiperiod: 2014 – 2018

Utbetalat belopp per stödområde och år, i MSEK	2014	2015	2016	2017	2018	Totalt	%
Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck	101,4	70,4	92,1	87,2	76,6	427,7	
Förbättrade möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk tillväxt, med fokus på god utbildning och ökad sysselsättning	96,5	77,7	121,7	163,1	86,8	545,9	
Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer	27,4	21,4	25	24	28,6	126,3	

Landallokeringen för 2018 om MSEK 192 utnyttjades till fullo under 2018. Detta är i enlighet med de prognoser som ambassaden lämnat under året. Det finansiella utfallet under strategiperioden visar att utbildningsområdet erhållit en hög andel medel. Sammantaget har under strategiperioden 2014-2018 betalats ut MSEK 1100.

Strategigenomförandet har under perioden 2014 – 2018 haft en volymsmässig betoning av utbildning, decentralisering samt stöd till mänskliga rättigheter. Miljö och klimat har erhållit relativt mindre volymer. Det finns flera skäl till den prioriteringen. Ett är att miljö och klimat är det senast tillkomna målområdet och att det tar tid att bygga en portfölj inom sektorn. Ett annat är att Sverige är en väsentlig givare inom utbildning. Vårt stöd når ut till samtliga skolor i landet, vilket innebär att

absorptionskapaciteten är hög. Samma resonemang gäller stödet till decentraliseringsreformen. Den är rikstäckande och omfattar landets alla lokala strukturer vilket leder till stor absorptionskapacitet. Portföljen inom mänskliga rättigheter och arbetsmarknad är relativt bred. Vissa av insatserna är också kostsamma. Exempel på detta är Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia (ECCC) samt Raul Wallenberginstitutet (RWI). Stödet till miljö och klimat har byggts upp gradvis och resultaten är blandade.

3.1 Stödområde 1: Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck

Stödområde 1 är det område inom strategin som påverkats mest av det minskade utrymmet för demokrati och mänskliga rättigheter det senaste året. Civila samhället har hamnat under ökat tryck och mediernas frihet kringsskurits. Samtidigt är samhället relativt öppet och trots att arbetet för enskilda organisationer, och i synnerhet de verksamma som försvarare av demokrati och mänskliga rättigheter, allvarligt försvårats under året, så bedrivs fortfarande omfattande verksamhet. Situationen och utrymmet för tryck- och etermedier att verka fritt också har minskat, medan sociala medier fortsatt kan fungera relativt fritt. Det kan dock antas att statens övervakning och kontroll över digital kommunikation har ökat.

Sidas förändringsteori inom detta stödområde bygger på ansatsen att både medborgare och stat behöver stärka sin kunskap om demokrati och mänskliga rättigheter och kapacitet att leva upp till detta för att verklig förändring skall kunna ske. Dels behöver medborgare veta vilka rättigheter de har, hur de kan påverka politiska beslut och utöva ansvarsutkrävande, och dels krävs att statstjänstemän på både nationell och lokal nivå har ökad kunskap och kapacitet att omsätta medborgares åsikter och önskemål i faktiska förändringar. Detta angreppssätt kräver att Sida arbetar med en bred grupp partner så som enskilda organisationer, oberoende forskningsinstitut och tankesmedjor, statliga institutioner och privatsektorsaktörer. Unga människors roll som förändringsagenter ges särskild uppmärksamhet, icke minst i kampen mot korruption. Biståndet ska också dra nytta av modern informationsteknologi samt sociala medier för att nå ut till, och engagera viktiga förändringsaktörer. Bedömningen är att detta angreppssätt, och därmed även utformandet av portföljen, med de justeringar som har gjorts, är fortsatt relevant trots den negativa förändringen i kontexten. Däremot bedöms att förutsättningarna för ökat demokratiskt inflytande genom decentraliseringsreformen upphörde i och med upplösandet av oppositionspartiet i enlighet med vad som sades ovan. Möjligheten att bidra till ett ökat medbestämmande och ansvarsutkrävande bedöms dock fortsatt vara större på lokal nivå än nationell. Hur Sverige eventuellt arbetar kring dessa frågor i framtiden föreslås därför hanteras i en framtida strategi.

3.1.2 Mål 1.1: Ökat demokratiskt inflytande och möjlighet till ansvarsutkrävande för medborgare på lokal nivå

Strategimål

Möjligheten till politisk konkurrens, demokratiskt inflytande och ansvarsutkrävande för medborgare på lokal nivå minskade drastiskt i och med att det största oppositionspartiet, CNRP, upplöstes och deras poster omfördelades till regeringspartiet. Under 2018 har flera av de demokratiskt valda politikerna ersatts av företrädare för CPP. Trots detta vittnar flera enskilda organisationer som verkar på lokal nivå om att utvecklingsinriktad verksamhet kan genomföras och att det fortfarande finns ett visst utrymme för ansvarsutkrävande, även om detta har begränsats. Flera representanter från

civilsamhället lyfter fram att införandet av lokala val har byggt en förväntan hos medborgare om ansvarsutkrävande som inte påverkats av upplösandet av CNRP.

Portfölj

Den kvarvarande insatsen inom portföljen, efter det att stödet till decentraliseringsreformen via inrikesministeriet avslutats var ett stöd till PACT³. Programmet var verksamt i fyra provinser där PACT samarbetade med fyra andra organisationer för att stärka medborgarnas kunskap om och inblick i lokala beslutsprocesser. Under 2018 erhöll 115 bygemenskapsledare handledning i god samhällsstyrning för att stärka över 5 000 medborgares möjligheter att kunna påverka styrningen på lokal nivå. Över 331 frågor av lokal relevans har väckts varav 13 procent av dessa direkt har lösts av ansvarig instans. Resultaten visar att medborgarna i projektområdena har förbättrat sin förståelse för sina rättigheter och roller visavi den lokala administrationen och vågar föra fram sina åsikter. Stödet bedöms ha gett goda resultat i sin roll som komplement till stödet till decentraliseringsreformen. Sidas bedömning är att ytterligare stöd som relaterar till decentraliseringsreformen (även till efterfrågesidan) är fortsatt relevant.

I sitt arbete att stärka transparens, integritet och möjlighet till ansvarsutkrävande samarbetar Transparency International Cambodia (TIC) med inrikesministeriet för att etablera ett *Department of Integrity*⁴. Denna avdelning avses utföra interna inspektioner inom statsförvaltningen och har därmed en nyckelroll i att stärka integritet och ansvarsutkrävande inom den kambodjanska statförvaltningen. Utöver detta har TIC, på inrikesministeriets egen skola *School of Governance*, även utbildat nästan 600 statstjänstemän på nationell och lokal nivå i god samhällsstyrning, integritet och transparensfrågor. Ytterligare 360 tjänstemän (134 av dessa var kvinnor) från 25 ”One Window Service Office” i tre provinser och 225 tjänstemän (varav 37 var kvinnor) ”One Window Service Office” på distriktsnivå utbildades i en rad frågor kopplade till god samhällsstyrning. Dessa tjänstemän är nu betydligt bättre rustade att leverera offentliga tjänster kopplade till ”One Window Service Office” mandat och därmed utökat utrymmet för ansvarsutkrävande⁵.

Under 2018 omfördelades medel till stöd för ett projekt avseende Social Inclusion and Governance som genomförs av UNICEF. Stödet bidrar till att höja kapaciteten på regional nivå för planering, budgetering och genomförande av samhällsservice för att kunna genomföra den nya policyn om kontantstöd till de mest utsatta barnen och deras familjer. Insatsen har en tydlig direkt fattigdomsinriktning.

3.1.3 Mål 1.2 Ökat lokalt självbestämmande

Strategimål

³ Pact Final Programme Report Promoting Citizen Engagement in Democratic Development Project Phase II (PROCEED II) 2019

⁴ Transparency International Cambodia “Collective Actions for Transparency and Integrity (CATI)” Annual Report 2018, 2019, sid 13-14

⁵ Transparency International Cambodia “Collective Actions for Transparency and Integrity (CATI)” Annual Report 2018, sid 13-14

Förutsättningarna att uppnå målet kring ökat lokalt självbestämmande genom demokratiskt valda politiska församlingar begränsades betydligt i och med upplösandet av oppositionspartiet och omfördelningen av lokalt valda ämbeten. Som sades ovan valde Sida att avsluta stödet till decentraliseringsreformen via inrikesministeriet som en konsekvens av detta

Under 2018 har regeringen slutfört ett omfattande arbete med att ta fram en förnyad strategi och plan för decentraliseringsreformen. Strategin omfattar ett fortsatt kompetens- och kapacitetsstärkande av de lokala nivåerna, såväl på distrikt- som kommunnivå. Ansatsen är att inleda en decentralisering av funktioner som tillhör fackministerier till de lokala nivåerna samt att inleda en resursöverföring från central- till lokal nivå. Dessa frågor är komplexa och det finns många olikartade synsätt inom förvaltningen om hur långtgående en decentralisering bör vara. Inom områden som skog och fiske finns ett utbrett stöd för en långtgående decentralisering. Däremot inom utbildning driver ansvarig minister snarast en linje om centralisering. Vid CPP:s partikongress i slutet av december 2018 utfäste premiärministern att berörda fackministerier ska ha tagit adekvata steg för att decentralisera sin verksamhet senast 2020. Finansministeriet har aviserat en intention om att budgetera medel till de lokala nivåerna. Från ett utvecklingsperspektiv är decentraliseringsreformen av stor betydelse. Flertalet enskilda organisationer som är verksamma inom bland annat jordbruksutveckling, vattenfrågor, skog och fiske argumenterar för vikten av att fortsätta stärka de lokala nivåerna och menar att det är i nexuset lokal förvaltning och bysamfälligheter som frågan om ansvarsutkrävande lever vidare.

Portfölj

Sverige har under lång tid stött decentraliseringsreformen. Då det svenska stödet avslutats redovisas inte resultat under detta mål. Samtidigt fortsätter reformen att genomföras och utgör från ett utvecklingsperspektiv ett av landets viktigaste reformpelare med överlag goda utvecklingsresultat i genomförandet. Den kan dock konstateras att det uteblivna givarstödet har haft konkreta effekter och fördröjningar i genomförandet. Det sekretariat inom Inrikesministeriet som ansvarar för reformen har behövt minska personalstyrkan vilket inneburit att kapacitetsutveckling och annat stöd till lokala nivåer till stor del uteblivit under 2018. Finansministeriet har trätt in med viss finansiering för att vidmakthålla genomförandet av kärnverksamheten. På så vis uppvisas ett ägande över reformen. Ytterligare faktorer som leder till fördröjningar i reformtakter är de vägval som reformen står inför, se avsnittet ovan.

3.1.4 Mål 1.3 Ökad kunskap om de mänskliga rättigheterna, jämställdhet och rättsstatens principer bland medborgarna och inom den offentliga sektorn

Strategimål

Som nämnts tidigare förändrades förutsättningarna för den del av civilsamhället som arbetar med civila och politiska rättigheter under hösten 2017 och våren 2018. Till exempel har lagen som reglerar civilsamhället (LANGO) genomförts på ett sätt som innebär ökad kontroll och som inte bedöms ligga inom ramen för lagens lydelse, särskilt på lokal nivå. Dessutom har utrymmet för att aktivt och öppet bedriva ett påverkansarbete minskat och säkerhetssituationen enskilda organisationer verksamma inom området försämrats. Som en konsekvens av detta har flertalet av de tolv enskilda organisationer som Sida stödjer via Diakonia valt att minska sitt påverkansarbete i det offentliga rummet. Vissa av dessa organisationer har kritiserats av regeringen för att stå nära oppositionen. Verksamheten har trots allt fortsatt att genomföras till ett högt medelsutnyttjande även om den under 2018 har anpassats genom

förändrade strategier för att möta de nya utmaningarna. Vissa enskilda organisationer har valt att samarbete för att bättre koordinera sina insatser för att värna utrymmet för det civila samhället att verka. Ambassadens tidigare nära kontakt med enskilda organisationer verksamma inom området demokrati och mänskliga rättigheter har upprätthållits och ökat under rapporteringsperioden.⁶ Likaså har ambassaden, med både utsänd- och lokalanställd personal, fortsatt närvara vid rättegångar mot exempelvis oppositionspolitiker och försvarare av mänskliga rättigheter.

Situationen ovan avser dock främst de enskilda organisationer som är aktiva inom civila och politiska rättigheter, vilket rör uppskattningsvis sju till åtta procent av civilsamhället. Majoriteten av civilsamhället i Kambodja är aktiva inom bredare utvecklingsinriktad verksamhet och deras erfarenheter under den här perioden kan därför skilja sig från ovan beskrivning. Flertalet av organisationer kan ha ett närmre samarbete med lokala institutioner och är mer inriktade på samhällsservice. Flertalet representanter från denna del av civilsamhället uppmuntrar också givare att fortsätta stödet till decentraliseringsreformen.

Kvinnor och flickors möjlighet att delta i samhället på alla nivåer är begränsade. Även om vissa framsteg inom jämställdhetsområdet har gjorts såsom ökade landrättigheter till fattiga kvinnor och änkor, så kännetecknas samhället av brist på jämställdhet. Könrelaterat våld är vanligt, en av fem kvinnor mellan 15 och 49 års ålder har upplevt detta. Våld i hemmet är återkommande och ett socialt accepterat problem. Kvinnor diskrimineras i hög grad i arbetslivet.

Vad gäller jämställdhet innebar valet 2018 att 19 kvinnor valdes in som parlamentariker (15 procent). Lokalvalet 2017 innebar att kvinnor utgjorde 20 procent av de som valdes in som "council members" och att 20 procent av valda "commune chiefs" var kvinnor. 40 procent av statstjänstemännen är kvinnor. Kvinnors kandidering i de lokala valen ökade marginellt med 2 procent mellan 2012 till 2017. Resultaten visar att kvinnlig representation i valda församlingar står stilla i Kambodja. Många av de valda kvinnliga oppositionspolitikerna (varav många hade erhållit kompetensutveckling av Diakonias partnerorganisationer) ändrade antingen partibok till CPP eller upphörde vara politiskt aktiv

Givet framstegen finns fortsatt ojämlikhet och gap i samhället i stort; på politisk och beslutsfattande nivå, i den privata sektorn samt på gymnasienivå och högre utbildning. Tillgången till rättshjälp vid våld i hemmet är outvecklat. Behovet av åtagande bland alla parter för att genomföra den nationella policyn för jämställdhet är tydligt.

Portfölj

I enlighet med ovannämnda förändringsteori inom området har Sida stött en bred krets av aktörer för att på sätt öka möjligheterna att uppnå strategimålet. De insatser som under strategiperioden bidragit till att uppnå resultat inom detta stödområde inkluderar såväl enskilda organisationer som universitet, oberoende forskningsorgan och statliga myndigheter. Bland insatserna räknas stöd till Raoul Wallenberginstitutet (RWI), för genomförandet av en utbildning om mänskliga rättigheter på universitetsnivå, och stöd via Diakonia, för att stärka det civila samhällets förmåga att främja demokratins principer och respekten för de mänskliga rättigheterna, driva en rättighetsbaserad utvecklingsagenda samt stödja och skydda människorättsförsvarare. Stöd till forskningsorganet Cambodia Development Resource Institute (CDRI), tankesmedjan Future Forum bidrar till inhemsk

oberoende analys av Kambodjas utvecklingspolitik och utmaningar. Genom Parliamentary Institute of Cambodia utvecklas en parlamentarisk analys- och stödfunktion, liknande Riksdagens utredningstjänst. I samarbete med BBC Media Action och UNDP har stöd getts för att främja unga människors möjligheter att mer aktivt delta i samhällsliv, bland annat genom användande av modern informationsteknik och sociala medier – även om stöden formellt sorterar under områdena för arbetsmarknad och miljö och klimatförändring.

Ett direkt stöd inom jämställdhet pågår i samarbete med UNDP. Syftet är att stärka integrering av genderpolicies i statsapparaten. Regeringen har uppdaterat sin genderpolicy och förberett en genderanalys för beslut under 2019. Programmet rymmer också komponenter som syftar till att bättre stödja och integrera missgynnade kvinnor och flickor i samhällsekonomin, en ansats om medvetandegörande vars syfte är att bidra till en förändring i allmänhetens syn, framför allt bland yngre medborgare, på jämställdhet. samt att involvera ett utökat antal kvinnor i beslutandepositioner och ett utökat jämställt ledarskap. Programmet visar positiva indikationer på att kunna leverera goda resultat och kommer att utvärderas under 2019.

Sida bedömer att sammansättningen av portföljen under detta område är relevant för att bidra till förändring i linje med strategimålet.

Några konkreta resultat från RWI är att en ny kull med studenter (11 män och 4 kvinnor) har antagits till det masterprogram inom mänskliga rättigheter som ges vid Pannasastra University of Cambodia för perioden 2017-2019. Exempelvis har studenter som har erhållit en examen på matsernivå vid Lunds universitet nu återvänt till Kambodja och arbetar vid Ministry of Land Management. Sju forskare som får stöd av RWI har producerat akademiska rapporter som presenterats vid en konferens om mänskliga rättigheter i Phnom Penh och som sedan även har presenterats vid konferenser i Filippinerna, Japan, Italien och Thailand. Dessutom har 111 (varav 28 kvinnor) domstolsanställda, domare och åklagarstudenter vid Royal Academy of Judicial Professions utbildats i mänskliga rättigheter med fokus på rättegångar och förberedande domstolsbehandling.⁷

Under 2018 har de organisationer som är verksamma inom mänskliga rättigheter med stöd via Diakonia anpassat sin verksamhet utifrån den förändrade politiska kontexten. Det har ställt krav på ett ökande säkerhetsmedvetande och att säkerställa att möten sker i säkra utrymmen. Dessa organisationer har gemensamt bidragit med 11 inlägg till Human Rights Council 2018. De har anpassat sin verksamhet genom att avstå från direkt påverkansarbetet gentemot myndigheter för att fokusera på arbete riktat mot lokalsamhällen. På samma sätt har påverkansarbete genom traditionella mediekanaler ersatts med sociala medier och andra internetbaserade plattformar. Dessa enskilda organisationer har också stärkt sin förmåga och kapacitet för att motsvara de delvis nya krav som ställs på civilsamhället, exempelvis vad gäller registrering och beskattning. Under det andra halvåret av 2018 har dialogforum etablerats av regeringen för att återskapa ett samtal med civilsamhället. Därtill har etniska minoriteters rättigheter i ökad utsträckning hörsammats av myndigheter, bland annat till följd av etablerandet av ett digitalt nätverk under 2017.⁸

⁷ Raoul Wallenberg Institute: Annual Narrative Report 2017.

⁸ Diakonia: Summary Result Reporting 2018.

Sida ger motsvarande ett kärnstöd till OHCHR i Kambodja, vilket är av stor betydelse för kontorets aktiviteter. Verksamhetsrapporten för 2018 färdigställs i juni 2019. Referenser till insatsens resultat refererar därför till 2017 års rapport.⁹ OHCHR:s mandat är brett och beskrivning av aktiviteter och resultat fungerar därför som exempel för landkontorets totala verksamhet. Genom OHCHR:s arbete har den statliga kambodjanska kommittén för mänskliga rättigheter (CHRC) förbättrat sin kapacitet att förbereda rekommendationer givna under bland annat Universal Periodic Review. CHRC har som ett led i detta arbetet också i ökad grad koordinerat sitt arbete med civila samhället. Införandet av utbildningar inom mänskliga rättigheter i skolplanen för gymnasiet fördröjdes på grund av det försämrade politiska läget under 2017. Domare, åklagare och försvarsadvokater har genom utbildningsinsatser erhållit bättre kunskaper om hur kambodjansk lagstiftning kan appliceras i enlighet med internationell lagstiftning om mänskliga rättigheter. Samarbetet med Röda khmertribunalen har fortgått för att överföra internationell praxis till lokala förhållanden. Under rapporteringsperioden deltog OHCHR bland annat vid 80 domstolsförhandlingar i 29 åtal mot 67 personer, inkluderande försvarare av mänskliga rättigheter, miljöaktivister och medlemmar av den politiska oppositionen. Sammanlagt företog OHCHR 28 besök i 14 fängelser.

Under 2018 har jämställdhetsministeriet (Ministry of Women's Affairs, MoWA)¹⁰, genom programmet Leading the Way for Gender Equality (LWGE), stärkt sin organisation och kompetens och därmed kunnat visa ett starkare ledarskap kring jämställdhet inom förvaltningen. Bland annat har en ledarskapsklubb grundats inom ministeriet med syfte att bygga kapacitet inom ledarskap och jämställdhet med nya och innovativa grepp. Programmet rymmer deltagare från olika ministerium och universitet. Tanken är att på så sätt bidra med förebilder för unga kvinnor och för allmänheten i stort. Programmet erhåller stöd i samarbete med UNDP.

Diakonias samarbetspartner som arbetar med mänskliga rättigheter har under året fördjupat sin förståelse för jämställdhetsfrågor genom att Diakonia tagit fram en Gender Tool Box. Syftet med denna Tool Box är att ge praktiska råd och exempel på hur man bättre kan integrera ett genderperspektiv. Dessutom genomförde Diakonia en ambitiös workshop om maskulinitet med brett deltagande av samarbetspartner, andra enskilda organisationer och representanter för lokalsamhällen. Effekten av denna workshop var att de samarbetspartner som arbetar med jämställdhetsfrågor nu har breddat sitt arbete från våld i hemmet till ett bredare arbete med kvinnor i lokalsamhällena samt ett starkare samarbete med lokala beslutsfattare¹¹

3.1.5 Mål 1.4 Stärkt ansvarsutkrävande och stärkt respekt för rättstatens principer inom ramen för Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia (ECCC) strategin

Strategimål
Portfölj

⁹ Donor Report. Supporting OHCHR in Advancing a Human Rights Agenda in Cambodia, period covered: 01-01-2017 to 31-12-2017, 30 June 2018.

¹⁰ Ministry of Women's Affairs. Annual progress Report 1 January-31 December 2018 Leading the Way for Gender Equality (LWGE) Program

¹¹ Diakonia: Summary Result Reporting 2018.

Sida har under flera år stött Röda khmertribunalen (Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia, ECCC) i nära samarbete med UD-FMR samt svenska representationen vid FN i New York. Trots de juridiska processernas utdragenhet har domstolen fortsatt genomföra sitt mandat. Efter överklagande förkunnades under 2018 livstidsdomar i mål 002/02 mot Khieu Samphan och Noun Chea 16 november 2018¹². Åtalspunkterna rörde bland annat folkmord.

Synergier mellan ECCC och stödet till RWI har utnyttjats. Framför allt sker detta genom att internationella experter vid domstolen fungerar som resurspersoner vid utbildningar i RWI:s regi.¹³ Ett etablerat samarbete finns även mellan ECCC och det svenska stödet till OHCHR:s landkontor. OHCHR:s arbete syftar till att öka utbytet mellan ECCC:s internationella och nationella personal och för kunskapsöverföring till det nationella rättsväsendet.¹⁴ I årsrapporten för 2017 kunde OHCHR från nationella rättegångsförhandlingar rapportera en tydlig ökning av försvarsadvokaters hänvisning till internationell rättslig praxis vid ECCC.¹⁵

Sida bedömer att ECCC har förutsättningar att genomföra sitt mandat i enlighet med internationell rättspraxis. Den långsiktiga finansieringen av domstolen är dock ett fortsatt problem och de frivilliga bidragen från det internationella samfundet är en ständig källa till osäkerhet. Detta kan komma att äventyra domstolens möjligheter att slutföra rättsprocesserna i de redan inledda fallen 003 och 004.

Sverige bör fortsatt följa utvecklingen vid ECCC nära. Antydningar om givartrötthet har funnits under några år. Om ECCC skulle börja gå mot avslut bör en utfasning ske stegvis och på ett sätt som dels bevarar domstolens arv, dels ej leder till att de omfattande investeringar som gjorts i lag och rätt via domstolen förfaller utan snarare förankras och, i den mån möjligt, överförs till det nationella kambodjanska rättsväsendet.

3.1.6 Mål 1.5 Ökat antal medborgare, särskilt unga, engagerar sig aktivt mot korruption

Strategimål

Korruptionen i Kambodja är omfattande och manifesteras på flera olika sätt i samhället. De senare åren går det att urskilja en trend att småskalig korruption så som informella avgifter kopplat till att få olika typer av intyg, inom utbildning, trafikpolis och liknande, succesivt har minskat. Den mer storskaliga korruptionen, särskilt den kopplad till patron-klient strukturer i samhället, kvarstår dock. Detta avspeglas även i den årliga Corruption Perception Index (CPI) där Kambodja under flera år ligger i botten av ASEAN-länderna.

Givet storskaligheten i korruptionen i samhället måste arbetet med att bekämpa denna betraktas som en långsiktig process och där eventuella skillnader i attityd och beteende bör jämföras över lång tid. I detta perspektiv är det tydligt att människor nu har förändrat sin syn på, och medvetenhet om,

12 Quarterly Progress Report, 1 October – 31 December 2018, s. 1.

13 Cambodia Human Rights Capacity Development Programme 2013-2017, Narrative Report 1 January – 31 December 2017, insänd 9 augusti 2018. Insatsnummer 51100069.

14 Supporting OHCHR in Advancing a Human Rights Agenda in Cambodia, 2017-2020, November 2017. Insatsnummer 10497.

15 Donor Report. Supporting OHCHR in Advancing a Human Rights Agenda in Cambodia, 2017-2020, 30 juni 2018, s. 9, 13.

korruption under de senaste tio åren. Många kambodjaner i dag ser korruptionen som en av de största utmaningarna för Kambodjas framtida utveckling, till skillnad från för tio år sedan då korruption allmänt ansågs vara en accepterad del av vardagen. Dessutom pratar medborgare numera mer öppet om korruption och förväntar sig att politiker ska agera för att minska korruptionen i samhället.

Portfölj

Kärnan i Sidas portfölj för att minska korruptionen i samhället är det verksamhetsstöd som ges till Transparency International Cambodia (TIC) inom ramen för det EU-delegerade programmet Partnership for Accountability and Transparency (PAT). TIC arbetar strategiskt med att både öka medborgares efterfrågan på korruptionsbekämpning samt statliga institutioners förmåga och vilja att öka sin transparens och ansvarsutkrävande och därmed minska utrymmet för korrupt beteende. TIC fokuserar särskilt på att engagera ungdomar i sitt arbete.

Under 2018 anordnade TIC en mängd olika initiativ riktade mot ungdomar i Phnom Penh och på landsbygden som fokuserade på budgettransparens, utbildning och hälsa samt annan service på lokalnivå. Genom dessa initiativ har nästan 10 000 ungdomar, där mer än hälften var kvinnor, fått ökade kunskaper om hur de kan medverka till att bekämpa korruption i samhället¹⁶.

Som nämnts arbetar TIC även direkt mot statliga institutioner. Som exempel på detta har de ingått i den grupp av enskilda organisationer som under 2018 fungerat som remissinstanser för offentlighetslagstiftning samt meddelar- och vittnesskydd¹⁷.

3.1.7 Mål 1.6 Ökad effektivitet och öppenhet i det statliga finansiella styrsystemet samt förstärkta möjligheter till ansvarsutkrävande från allmänhetens, de folkvaldas och statsförvaltningens sida

Strategimål

Kambodjas reform för offentlig finansiell styrning (OFS) fortsätter att framskrida på ett tillfredsställande sätt. Fokus i reformen just nu är genomförandet av ett så kallat "Financial Management Information System" till fackministerierna samt att dessa även ska planera och följa upp sin budget utifrån ett programperspektiv (sk program-budgeting). Finansministeriet har de senare åren ökat öppenheten och publicerar idag ett stort antal budgetrelaterade dokument på sin hemsida, vilket har resulterat i en tydlig uppgång i 2017 års Open Budget Index. Finansministeriet har även låtit göra två kortare filmer som går att finna på Youtube om sitt arbete generellt och mer specifikt om OFS-reformen.

Skatteuppbörden har fortsatt att öka under 2017 och är nu uppe i 20,1 procent av BNI (finns ännu ej siffror för 2018). Den nominella ökningen var 1 miljard USD. Det här möjliggör väsentliga budgetökningar inom prioriterade sektorer. Utbildningsministeriet ges en budgetökning med 24%. Resursfördelningen inom statsbudgeten bedöms som fattigdomsinriktad. Under 2018 har finansministeriet tagit fram en ny strategi (helt utan externt stöd) för inhemsk resursmobilisering som

¹⁶ Transparency International Cambodia "Collective Actions for Transparency and Integrity (CATI)" Annual Report 2018, sid 13-14

¹⁷ Transparency International Cambodia "Collective Actions for Transparency and Integrity (CATI)" Annual Report 2018, sid 9

kommer att gälla för 2019-2023. Denna har ett tydligt fokus på att medborgare och företag skall frivilligt efterleva lagar och regelverk vilket är helt i linje med Sverige stöd till General Department of Taxation (GDT) via Skatteverket.

National Audit Authority (NAA) har med stöd från svenska Riksrevisionen tagit fram sina fyra första effektivitetsrevisioner och överlämnat dessa till parlamentet. Trots tidigare motvilja att publicera sin årlig sammanställning av de revisioner som gjorts, har NAA sedan ett par år tillbaka börjat att publicera dem. Denna förändring kan troligen härledas till de kontinuerliga påtryckningar EU och Sverige har framfört.

Portfölj

Det svenska åtagandet inom OFS-reformen är det EU-delegerade ”Partnership for Accountability and Transparency” (PAT) där EU har delegerat MEUR 7 till Sida under perioden 2017 - 2019. Detta program kompletterar EU:s sektorbudgetstöd till OFS-reformen genom att stärka de nationella institutioner och aktörer som är grundläggande för ett lands ansvarsutkrävande mekanismer samt för att förbättra kvaliteten på statistik och öka skatteintäkter. Transparens och kommunikation med medborgarna är en viktig komponent i samtliga insatser. Portföljen bedöms relevant för att bidra till förändringar i linje med målet.

National Institute of Statistics (NIS) har sedan flera år genomfört en årlig hushållsundersökning med stöd från SCB, vilken har finansierats av Sida. Under 2018 meddelade finansministeriet att de avser överta finansieringen av hushållsundersökningen och att en fortsatt svensk finansiering av undersökningen inte längre är nödvändig. Ett viktigt steg i denna överlämning av finansieringsansvar är det reviderade upplägg och metod för undersökningen som NIS nu föreslår med stöd från SCB. Utöver hushållsundersökningen har NIS med SCB:s hjälp reviderat och moderniserat metoderna för framtagandet av nationalräkenskaperna. För att detta skall få genomslag i form av mer tillförlitliga nationalräkenskaper krävs dock utökad tillgång till, och användande av, en större mängd data, data som GDT besitter. Därför arbetar SCB, Skatteverket och ambassaden aktivt för att få i gång ett samarbete mellan NIS och GDT inom området¹⁸.

Viktiga komponenter i att öka skatteintäkter, särskilt för att beskattningen skall kunna ske frivilligt, är att både företag och medborgare ges tillförlitlig information om skattelagstiftning och former för uppbörd. Med Skatteverkets stöd har GDT från januari 2017 etablerat ett ”call-centre” dit skattebetalare (anonymt) kan vända sig via telefon eller chat för att få expertråd kring skattefrågor. Under 2018 har GDT med stöd från Skatteverket gjort en analys över vilka områden med störst risk för skattebortfall. Den utbredda kontanthandeln har identifierats som ett av de största riskområdena. Nästa steg är att utarbeta en handlingsplan för hur GDT kan hantera detta. GDT har även med stöd från Skatteverket gjort en förhandsstudie kring hur en framtida personbeskattning kan/bör se ut i Kambodja. Eftersom personbeskattning är en del av finansministeriets nyframtagna strategi för ökade skatteintäkter är det ett ytterst relevant område för samverkan¹⁹.

¹⁸ An Institutional Cooperation Project between Cambodia National Institute of Statistics (NIS) and Statistics Sweden (SCB) Annual progress report 2018, 2019 sid 13-15

¹⁹ Cooperation between the General Department of Taxation of Cambodia and the Swedish Tax Agency Annual Narrative Report 2018, 2019 sid 7-14

En viktig ansvarsutkrävande institution är parlamentet. I många länder, och så även i Kambodja, saknar parlamentarikerna tillräckliga kunskaper i budget- och revisionsfrågor för att kunna uppfylla sin granskande funktion. Det är därför viktigt att det finns en oberoende och kompetent utredningstjänst som kan förse parlamentariker (oberoende av deras partitillhörighet) med tekniskt underbyggda och politiskt neutrala analyser. I Kambodja jobbar den enskilda organisationen Parliamentary Institute of Cambodia (PIC) med att bl.a. stärka utredningstjänstens analytiska kapacitet och förmåga att bedriva forskning. Inom ramen för PAT-programmet utbildas tio personer (fem kvinnor och fem män) från utredningstjänsten i finansiell- och makroekonomiska frågor för att kunna ta fram underlag kopplade till makroekonomi, budget, revision osv. De forskningsrapporter som tas fram publiceras även på PIC:s hemsida efter godkännande av beställande parlamentariker och finns därmed tillgängliga för allmänheten²⁰.

Varje år görs en oberoende analys av statsbudgeten av en grupp civilsamhällesorganisationer där Sidas samarbetspartner TIC ingår. Denna analys delas med finansministeriet, parlamentet samt medborgare i en ansträngning att öka medborgares kunskap och vilja att engagera sig i budgetfrågor och aktivt efterfråga information från staten och därmed förbättra ansvarsutkrävandet²¹. TIC gjorde även en undersökning under 2018 kring medborgares uppfattning om, och attityd till, budgettransparens och deltagande i budgetfrågor. Undersökningen visade att det finns ett stort intresse bland medborgarna att delta i budgetprocessen och få möjlighet att bidra med sina prioriteringar. Möjligheterna till aktivt deltagande är dock ännu så länge små. Utöver detta så visade undersökningen att det stora mertalet medborgare inte vet var de kan finna relevant information eller ens vilka institutioner som är involverade i budgetprocessen (framtagandet av och beslutandet av statsbudgeten)²². Dessa frågor diskuterades med Kambodjas finansminister när utrikesrådet Oljelund besökte Kambodja i maj 2018. Som resultat av detta möte och ambassadens uppföljning har frågorna införlivats i finansministeriets OFS-reform och följs nu upp regelbundet av ministeriet. Ambassaden kommer som en del av PAT-programmets kommunikationsstrategi att finansiera två kommunikationsprodukter som i teckningsform skall förmedla varför man ska betala skatt samt vad en riksrevision är och vad den har för mandat.

3.2 Stödområde 2: Förbättrade möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk tillväxt, med fokus på god utbildning och ökad sysselsättning

Sidas förändringsteori inom stödområdet går ut på att både jobba med staten för att öka resurser som går till skolorna och att jobba med föräldrar, samhället och privata sektorn för att öka förväntningar och krav på förbättrad kvalitet på utbildningen, vilket avspeglar stödområdets två första mål. Det tredje målet 2.3 Förbättrad dialog mellan arbetsmarknadens parter och bättre former för konfliktlösning på arbetsmarknaden, är nära sammanlänkat med stödområde 1 då det berör rättigheter på arbetsmarknaden.

²⁰ PBO/FACT program annual report 2018 and work plan 2019, 2019 sid 5-8

²¹ Transparency International Cambodia "Collective Actions for Transparency and Integrity (CATI)" Annual Report 2018, 2019, sid 7

²² Accountability and Transparency of Budget Process National Survey 2018

3.2.1 Mål 2.1 Ökat antal flickor och pojkar i det formella skolsystemet har slutfört utbildningen med grundläggande kunskaper och färdigheter

Strategimål

Stora kvantitativa framsteg har gjorts inom grundskolan det senaste årtiondet, framför allt har antalet barn i primärutbildning öka kraftigt, samtidigt som högre utbildning har vuxit mycket starkt, i antal studenter liksom i institutioner. Yrkesutbildning och utbildningens relevans för yrkeslivet har inte getts samma prioritet och därmed inte utvecklats i samma takt. Nästan alla barn har tillgång till grundläggande skolgång, det finns dock fortfarande stora utmaningar för barn med olika typer av funktionsnedsättning. Pojkar och flickor från nationella minoritetsgrupper möter fortfarande utmaningar vad gäller tillgång till utbildning och inlärande. Ökad användning av flerspråkig undervisning har dock haft en stark positiv inverkan. Lika många flickor som pojkar genomgår grundskole- och gymnasieutbildning. Flickors avhopp från grundskolan har avtagit medan pojkar i ökande utsträckning hoppar av, såväl på grundskole- som på gymnasienivå. En anledning kan vara att pojkar i större utsträckning än flickor får upprepa samma årskurs flera gånger. En annan förklaring är att den ekonomiska utvecklingen i ökande utsträckning erbjuder pojkar möjligheter till okvalificerade arbeten som ställs mot kostnader för fortsatt skolgång. Sammanfattningsvis kvarstår stora utmaningar. Fortsatta satsningar inom området bedöms därför som angeläget.

Portfölj

Den svenska insatsportföljen består av ett direktstöd till alla offentliga skolor från förskole- till och med gymnasienivå samt bidrag till en givargemensam fond för kapacitetsuppbyggnad inom utbildningssystemet och samverkan med UNICEF om inkluderande utbildning. Det direkta stödet till offentliga skolor, School Improvement Fund (SIF), har varit ett tillägg till den statliga skolfinansieringen. Sveriges bidrag har medfört att den kambodjanska statens bidrag till offentliga skolor har fördubblats på fyra år. Det svenska bidraget har också varit en viktig del i decentralisering, från central nivå till lokal nivå inom utbildningsväsendet, eftersom det har medfört ett ökat utrymme för lokala beslut om användning av medlen. Insatsen har skapats och genomförts i nära samarbete med olika biståndsgivare, framför allt EU inom den Europeiska gemensamprogrammeringen. Flera utbetalningsindikatorer för EU:s sektorstöd till utbildning är direkt knutna till genomförande av SIF.

Den givargemensamma fonden Capacity Development Partnership Fund (CDPF) har varit ett gemensamt åtagande av EU, Sverige och UNICEF. Utvärderingar har visat att fonden har spelat en central roll för ökad kapacitet inom utbildningsväsendet, såväl inom den centrala förvaltningen som på decentraliserad nivå.²³ Den har också varit viktig i arbetet för ökad kvalitet i lärarutbildning. Det framgångsrika arbetet har lett till att såväl USAID liksom Global Partnership for Education (GPE) har från och med 2018 anslutit sig till fonden.

Stödet till UNICEF:s arbete för inkluderande utbildning har bl.a. bidragit till lagstadgad rätt för minoritetsgrupper till utbildning på modersmål, liksom att staten har övertagit ansvar för flerspråkig undervisning från oberoende organisationer (VSO, Plan och Care) i provinserna Rattanakiri och

²³ Outcome Evaluation of the Education Capacity Development Partnership Fund (CDPF) - Phase I and II. Final Report. Lattanzio Advisory SpA 2018. Sida 10

Mondulkiri²⁴. UNICEF:s riktade studiebidrag till barn från minoritetsgrupper har lett till att en ökad andel av dessa fullföljer grundskolan och i ökad utsträckning fortsätter till högre stadier. Hälften av dessa studenter är flickor.²⁵

Inom forskning har Sida sedan flera år tillbaka berett ett samarbete med Kambodja. I början av 2019 ingicks ett avtal för perioden 2019-2022, med en bred uppslutning av svenska lärosäten. Samarbetsparten blir Royal University of Phnom Penh och fokus ligger inledningsvis på matematik och de naturvetenskapliga ämnena.

3.2.2 Mål 2.2 Ökat antal unga människor har användbara kunskaper och färdigheter för arbetslivet

Strategimål

Bristen på relevant yrkeskunskap utgör ett hinder för ekonomisk och samhällslig utveckling liksom bristen på allmänbildning. En stor andel av de ungdomar som genomgår hela den nioåriga grundskolan uppnår inte lägsta kunskapsnivån i vare sig läsning eller matematik. Ett flertal av de elever som genomgår gymnasieutbildning har inte tillräckliga kunskaper och färdigheter för att kunna bli anställda eller starta egna företag. Endast ett fåtal elever väljer grundläggande yrkesutbildningar. På eftergymnasial nivå läser endast en liten men ökande minoritet studenter tekniska eller naturvetenskapliga ämnen. En viktig anledning till detta är att ungdomar fortfarande inte har kunskap om arbetsmarknadens behov samt brist på samverkan mellan näringsliv och utbildningsinstitutioner

Portfölj

Den svenska portföljen har bestått av fyra delar.

Den givargemensamma fonden CDPF har arbetat med stöd till de omfattande reformer som har pågått inom utbildningsområdet de senaste fem åren. Dessa reformer, med bl.a. särskilda satsningar på tidig läsinlärning och matematik, börjar visa sig i form av bättre resultat vid nationella prov. En central del i CDPF:s stöd har varit lärarutbildningar och fortbildning av lärare. En högre allmän kunskapsnivå är en förutsättning för färdigheter för arbetslivet.

Sverige har fortsatt att ge stöd via UNICEF till fortsatt uppbyggnad av det grundläggande kvalificerings- och rapporteringssystem som påbörjades med stöd av svenska Skolinspektionen. Ett kvalificerat system som samlar information från utbildningsväsendet på olika nivåer är en viktig förutsättning för att kunna följa upp reformer och anpassa dessa. UNICEF har också arbetat tillsammans med utbildningsministeriet för att skapa läroplaner och utbildning av lärare inom ämnet Life Skills, som innehåller viktig allmänskunskap om arbetsliv och yrken²⁶.

Sverige har fortsatt stött uppbyggnad och konsolidering av en kvalificerad yrkesutbildning inom besöksnäringen, Academy of Culinary Arts – Cambodia (ACAC). Detta är den första kvalificerade

²⁴ Independent Evaluation of the Multilingual Education National Action Plan in Cambodia. UNICEF February 2019. Sida 37

²⁵ Equity Focused Primary Scholarship Framework, UNICEF, December 2018. Sida 8

²⁶ Inclusive Education Support Programme II 2017 – 2019. Annual Progress Report to Sida. UNICEF 2018. Sida 23

yrkesutbildningen i landet och har varit en viktig modell för offentligt-privat-samarbete inom yrkesutbildning²⁷.

Genom bidrag till den svenska Arbetsförmedlingen för samverkan med deras kambodjanska motsvarighet – National Employment Agency (NEA) har informationssystem om arbetsmarknaden byggts upp. Under två insatsperioden, som nu går mot sitt slut under första kvartalet 2019, har NEA:s arbetsförmedlande kapacitet kraftigt byggts ut och förbättrats.²⁸ Under perioden 2015-2016 registrerades nästan 23 000 unga jobbsökande av NEA. För 2017 var siffran 10 700. En årlig arbetsmarknadsprognos har sammanställts och disseminerats. Genom insatsen har ett nära samarbete etablerats mellan arbetsmarknads- och utbildningsministeriet, vilket hör till ovanligheterna i Kambodja. Det svenska stödet via Arbetsförmedlingen till NEA kommer att fortsätta och utökas i samverkan med Finska Kyrkans Utlandshjälp genom uppbyggnad av yrkesvägledning inom gymnasieskolan. Genom stöd till kvalificerad information och yrkesvägledning samt ökad kunskap om arbetsmarknaden och sambandet mellan utbildningsvägar och anställningsbarhet bland ungdomar, förväntas det svenska stödet bidra till att en ökande andel ungdomar i framtiden söker sig till yrkesrelevanta utbildningar.

Multi-mediaproduktionen Klahan erbjuder karriärinriktad information till ungdomar via TV, Facebook, YouTube-kanal, hemsida samt uppsökande verksamhet i landet.²⁹ Insatsen genomförs av UNDP i samarbetet med BBC Media Action. För 2017 rapporterades 640 000 följare på Klahan:s Facebooksida, vilket hade stigit till 740 000 ett år senare. Antalet visningar på Klahan:s YouTube-kanal uppgick 2017 till 210 000. Insatsen har varit mycket framgångsrik i att sprida kunskaper om karriär och yrkesliv till en yngre kambodjansk befolkning. Vid slutet av 2018 tecknades ett nytt avtal för fortsatt stöd till produktion av Klahan9 direkt med BBC Media Action.

3.2.3 Mål 2.3 Förbättrad dialog mellan arbetsmarknadens parter och bättre former för konfliktlösning på arbetsmarknaden

Strategimål

Den kambodjanska regeringens ambition har varit att skapa ett stabilt investerings- och företagarklimat och motverka den splittring och ökad konfliktrisk som de anser en fragmenterad arbetarrörelse bidrar till. Fackföreningslagen från 2016 var ett försök att råda bot på detta, men hamnade samtidigt i strid med bland annat ILO-konvention 87 angående föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten, som Kambodja ratificerat. Situationen för oppositionella eller oberoende fackföreningar att registrera sig eller verka har försvårats. Prakas 303, vilken antogs i juli 2018, gör det möjligt att komma till rätta med vissa av problemen i fackföreningslagen, inte minst för lösandet av tvister, men det är fortfarande oklart vilket genomslag den kommer att få.

Kambodja står som undertecknare till initiativet Global Deal. En interministeriell kommitté har upprättats för att koordinera arbetet och beslut finns om ett kambodjanskt sekretariat för Global Deal.

²⁷ Cambodia Export Diversification and Expansion Program (CEDEP)-Part II: Cassava, Marine fishery Products, Academy of Culinary Arts-Cambodia (ACAC), Program Evaluation. Enhanced Integrated Framework (EIF), 2018. Sida 22

²⁸ Skills Development and Employment for Youth in Cambodia, Phase II, Annual Report 2017, 2018-01-30.

²⁹ Multi-Media Initiative for Youth, Annual Project Report [Annual: January-December 2017], United Nations Development Programme.

Det finns ett tydligt kambodjanskt intresse att fortsätta att arbeta med frågor som rör industriella relationer och social dialog.

Portfölj

Insatsportföljen bedöms vara relevant. Antalet ärenden som skiljedomsinstitutet Arbitration Council behandlar har sedan 2016 legat på en betydligt lägre nivå än under tidigare år. Nedgången är en konsekvens av den nya fackföreningslagen från 2016, vilken anger att det bara är den mest representativa fackföreningen på en arbetsplats som kan vända sig till Arbitration Council för skiljedom. Arbitration Council är dock fortsatt en mycket uppskattad institution och erhåller ett stort erkännande för sitt oberoende och sin kompetens. Ett tecken på detta är att andelen ärenden som härrör från sektorer utanför textilindustrin ökar, liksom andelen ärenden avseende arbetsmarknadstvister utanför Phnom Penh och dess omedelbara omnejd.³⁰

Det faktiska antalet medlingsärenden som hanterats under 2018 är 59, vilket är något fler än de 50 ärenden som registrerades under 2017. Under den senaste avtalsperioden 2014-2018 har Arbitration Council hanterat 1 006 ärenden.³¹ Sammantaget har uppskattningsvis 400 000 textilarbetsares arbetssituation påverkats av Arbitration Councils medlingsuppdrag. 85 % av de anställda inom textilindustrin är kvinnor.³² Utöver medling har Arbitration Council uppdrag inom kompetensutveckling för arbetsmarknadens parter samt domstolar. Under 2017 genomfördes 26 utbildningstillfällen kring arbetsmarknadskonflikter har genomförts för arbetsgivare, arbetstagare, domstolspersonal, åklagare samt juridikstudenter. Fem utbildningar hölls i provinser med deltagande av 217 personer, varav 41 procent kvinnor. 21 utbildningar hölls i Phnom Penh med deltagande av 886 personer, varav 39 procent kvinnor. Uppgifter för 2018 är ännu inte sammanställda.³³

3.3 Stödområde 3: Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer

Även inom detta stödområde bygger Sidas förändringsteori på att stärka både medborgare och relevanta statliga aktörers kunskap och kapacitet i syfte att skapa ett samhälle som är mer anpassat för klimatförändringar samt att använda naturresurser på ett hållbart sätt vilket speglas i hur målen är utformade. Sida bedömer att nuvarande insatser och parter till viss del är relevant för målen, men för att öka möjligheterna att uppnå målen finns det ett behov av att förnya och ytterligare öka stödet inom detta område. Dessa övervägningar förväntas bli del av operationaliseringen av en ny strategi.

³⁰ Arbitration Council Foundation: Annual Narrative Report 2017. The full 2018 Narrative Report will be submitted in April 2019.

³¹ Arbitration Council Foundation: Brief Result Reporting 2018.

³² Care International, Women in Cambodia's Garment Industry: their work, their safety. 2017

³³ Arbitration Council Foundation: Annual Narrative Report 2017. The full 2018 Narrative Report will be submitted in April 2019.

3.3.1 Mål 3.1 Ökad motståndskraft mot klimatförändringar på lokal nivå samt förstärka nationella system, höja kapaciteten för Kambodjas klimatrespons, bidra till ett samhälle baserat på ett klimatreilient, jämlikt, grönnare, uthålligt och kunskapsbaserat samhälle

Strategimål

Kambodja är mycket utsatt för klimatförändringar till följd av frekventa översvämningar i kombination med torka. Kambodja är rankad som det åttonde mest utsatta landet för naturkatastrofer i 2015 års UN World Risk Index. I en global sårbarhetsstudie där 132 länder jämförs rankas Kambodja som det trettionde mest utsatta landet vad gäller påverkan på fiskets uthållighet. I och med att befolkningens proteinintag till 61 procent kommer från fisk är detta allvarligt. Klimatförändringen väntas ge långtgående effekter på matförsörjning i landet och konsekvenserna av existerande och planerade vattenkraftsbyggen uppströms i Mekongfloden förväntas få negativa konsekvenser för fisket.

Motståndskraft mot klimatförändring har ännu inte systematiskt integrerats som en prioritet i Kambodjas utvecklingsmål. Det är därför positivt att halvtidsöversynen av den nationella utvecklingsplanen lyfter betydelsen av att integrera klimatfrågan fullt ut. Vad gäller policyutveckling är Kambodjas strategiska plan för klimatförändring (2014-2023) central. Den utgör ett ramverk för att involvera stat, privata sektorn och det civila samhället för klimatanpassning och minskade utsläpp med syftet hållbar utveckling. Den rymmer åtta prioriteringar som omfattar klimatreilient, minskad utsatthet, planering för låga koldioxid utsläpp, social säkerhet, institutionsuppbyggnad, stärkt samverkan och kunskapsuppbyggnad. Klimatstrategin genomförs inom ramen för Climate Change Action Plans inom femton ministerier.

Kambodjas förvaltning av naturresurser är svag. Under de senaste fem åren har trenden vad gäller avskogning inte vänts och effekterna nedströms av den stora utbyggnaden av vattenkraft uppströms längs Mekongfloden ännu inte helt slagit igenom. Kambodjas vattenbaserade ekosystem som täcker 30 procent av landets yta samt skogsområden bidrar väsentligt till BNP och till livsmedelsförsörjningen och utgör till stor del försörjningsmöjligheter för de fattigare i landet. Naturförstörelse orsakat av ekonomisk aktivitet har bidragit till minskad bördighet inom jordbruket, lägre produktivitet inom fiskenäringen samt haft negativ inverkan på skydd mot översvämning.

Det svenska samarbetet syftar till en ökad förståelse kring klimatfrågan, liksom ökad kunskap om hur man på central nivå kan höja kapaciteten för klimatreilient. På lokal nivå syftar samarbetet till att minska de negativa effekterna av klimatförändringar och hantera påföljande negativa konsekvenser såsom översvämningar och torka bland utsatta och marginaliserade grupper och därmed göra dem mer motståndskraftiga.

Portfölj

Portföljen består av fyra insatser, Cambodia Climate Change Alliance (CCCA), Forum Syd, UNCDF och BBC Media Action, under årets gång och ytterligare en insats om miljö och klimat avtalades med UNDP innan utgången av 2018.

Insatsen CCCA är samfinansierad med EU och UNDP³⁴. CCCA har ännu så länge bidragit till att klimatfrågan är integrerad i fem ministeriers planering och budgetering. Det innebär ett väsentligt framsteg vad gäller stärkande av klimatfrågan integrering i nationell institutionell, policyformulering och planering. Under 2018 slutfördes en studie rörande klimatets inverkan på den ekonomiska tillväxten. En av slutsatserna är att klimatpåverkan kan komma att minska den ekonomiska tillväxttakten med närmare 10 procent fram till 2050. I termer av kompetensutveckling har ett undervisningsmaterial om klimatförändring för gymnasienivån lanserats under året. I tre provinser har klimat inkluderats som en tvärfråga i planeringen av investeringar inom utvalda kommuner. I samarbete med Global Green Growth Institute har CCCA förbättrat planeringsministeriets instruktioner för ministerierna om att ta hänsyn till och inkludera klimatförändringen som en tvärfråga i planeringen. Framsteg har även gjorts för lanseringen av en ny kunskapsplattform rörande klimatförändring för lansering under 2019. Framsteg har även noterats vad gäller Kambodjas ackreditering till den Gröna klimatfonden.

Under 2017 utsågs Kambodja att ingå i UD:s arbete med klimatpionjärer. Som en del av detta arbete har två dialogforum genomförts, i juni och oktober, i samarbete med CCCA. Temat kring dialogerna var förnybar energi och integrering av klimatfrågan och Agenda 2030 i den offentliga sektorns planering.

Forum Syd genomför ett program till stöd för inhemska enskilda organisationer som ska genomföra verksamhet som bidrar till minskad miljöförstöring i lokalsamhällen. Under 2017 informerade Forum Syd om interna problem på landkontoret i Phnom Penh. I nära samarbete med ambassaden har verksamheten reviderats. Till följd av situationen frystes utbetalningarna till Forum Syd fram till oktober 2018. Forum Syd återupptog då samarbetet med 12 av de 15 partnerorganisationerna. Förutsättningarna för ett fortsatt samarbete med tre organisationer förelåg inte. Forum Syd har genomfört personalförändringar på landkontoret och tillsatt temporära landchefer under denna omstrukturering av verksamheten.

UNCDF:s program Local Government and Climate Change 2016-2018 bidrar till pilotaktiviteter för att bygga upp kapacitet i den lokala administrationen i åtta distrikt genom 36 projekt³⁵. Avsikten är att inkorporera klimathänsyn i utvecklingsplaner, bidra till förutsättningar för klimatsäkrade investeringar och till utvecklingen av den kambodjanska policyn för miljö och klimat, sociala skyddsåtgärder samt gender under National Council for Sustainable Development (NCSD). Färdigställandet och godkännandet av en Performance Based Grants manual sker under första kvartalet 2019. Alla projekt avses slutföras under den kambodjanska torrperioden 2018-2019. NCSD lyckades 2018 säkra ytterligare finansiering från IFAD under 2018 vilket gör att programmet kan utvidgas till totalt 32 distrikt. Insatsen utvärderades 2018. Utvärderingen visade att lokala myndigheter har förbättrat sin förmåga att göra sårbarhetsanalyser inför planeringsprocesser. Förutom kunskapsuppbyggande har aktiviteterna framförallt handlat om att klimatsäkra vägar. Resultatrapportering har inte inkommit. Muntlig rapportering visar på förseningar i genomförandet.

Syftet med stödet till BBC Media Action insats är att kommunicera climateffekterna på ett begripligt sätt för breda befolkningsgrupper. Det görs genom att producera och sända en TV-serie i tolv avsnitt

³⁴ Annual progress report 1 January to 31 December 2018 Cambodia Climate Change Alliance Phase II

³⁵ UNCDF Summary of annual report on lgcc bridging phase 2018

som ger konkreta exempel på hur bybefolkningar på ett enkelt sätt kan förbättra sin förmåga att hantera klimatrelaterade katastrofer såsom översvämningar och torka. BBC Media Action har genomfört omfattande intervjuer (1600 personer) ur breda befolkningsgrupper för att förstå människors uppfattning om miljö- och klimatförändringar. TV serien "Don't wait for rain" illustrerar enkla, replikerbara och billiga metoder för att skydda sig emot effekterna av extremt väder. Tre exempel på detta är (1) förvarningssystem kring översvämningar, (2) förvaring av sötvatten i kustområdena, (3) ympning för att göra växter mera motståndskraftiga mot torka och insektsangrepp. Programmen avses sändas under 2019.

3.3.2 Mål 3.2 Ökad samverkan mellan medborgare och lokala förvaltningar för ett hållbart nyttjande av naturresurser

Strategimål

Syfter med delmålet är minskad sårbarhet för klimatförändringars effekt på människor och system (naturliga och sociala) i de mest sårbara distrikten. Avsikten är att utsatta samhällen ska bli bättre skickade att planera och genomföra investeringar samt att de administrativa systemen i distrikten ska stärkas i hanteringen av utökad finansiering i det fall att Kambodja ackrediteras för global klimatfinansiering.

Portfölj

Forum Syds program genomförs med hjälp av inhemska enskilda organisationer som har utbildats i "The Rights Way Forward" – som syftar till att på ett inkluderande och demokratiskt sätt analysera problem och finna lösningar på dessa i samverkan mellan rättighetshavarna och ansvarsbärarna på lokal nivå. Under 2017 informerade Forum Syd om behov av en översyn av landkontoret i Phnom Penh. I nära samarbete med ambassaden har verksamheten reviderats. Till följd av situationen frystes utbetalningarna till Forum Syd fram till oktober 2018. Forum Syd återupptog då samarbetet med 12 av de 15 partnerorganisationerna. Förutsättningarna för ett fortsatt samarbete med tre av organisationerna förelåg inte. Forum Syd har genomfört personalförändringar på landkontoret och tillsatt temporära landchefer under denna omstruktureringsperiod.

4 Implikationer

Sveriges Resultatstrategi för Kambodja 2014-2018 förlängdes i slutet av 2018 med ett år. Portföljen bedöms väl sammansatt i förhållande till strategins mål där insatsernas sammansättning rymmer synergier mellan de olika målområdena. Under strategiperioden har en hög grad av utnyttjandenivå uppnåtts även under de senaste årens politiska bakslag. Detta har uppnåtts genom en aktiv portföljplanering, vilket nu innebär att utrymmet för 2019 och 2020 är i det närmaste ianspråktaget.

Givet de försämringar som ägt rum inom området demokrati och mänskliga rättigheter är det Sidas bedömning att det är av hög prioritet att fortsätta vara en engagerad partner i dialogen med regeringen. Det svenska mervärdet i dialog med olika parter i samhället har under de senaste åren stärks genom att svenska parter (främst myndigheter och enskilda organisationer) i allt högre grad deltar i genomförandet av strategin. De kambodjanska motparternas (på politiska nivå och beslutsfattare i statsförvaltningen) ägande och vilja till förändring och förbättring är viktiga villkor för samarbetet. En förutsättning att verka för förändring är att vara en aktiv part i dialog och samarbete med samarbetsparten. Sidas bedömning är att det finns positiva reformområden inom den offentliga sektorn där utvecklingssamarbete har en roll att spela. För att bidra till förändring och resultat har Sida under

längre tid prioriterat ett angreppssätt där stöd till de institutioner och strukturer som krävs för en fungerande demokrati kombineras med insatser som direkt stärker medborgarnas kunskap, förmåga och möjlighet att påverka och delta i samhällslivet, hålla makthavarna ansvariga och utkräva sina rättigheter. Ansatsen för det svenska samarbetet har sedan flertalet år varit att arbeta med de institutioner där fortsatta reformer bedöms som framkomliga samt med de aktörer som kan bidra till ett starkare, livskraftigare och mer aktivt civilt samhälle, vilket i sin tur kan stödja medborgarna att formulera och framföra sina krav till myndigheter och de folkvalda. Sida bedömer att de allvarliga bakslagen i den demokratiska utvecklingen på kort och medellång sikt innebär att samarbetet behöver prövas för att säkerställa att det bidrar till positiv utveckling samt att det på längre sikt är av vikt att fortsätta arbetet att bygga kompetens och institutioner såväl på utbuds- som efterfrågesidan.

De utvecklingsfrågor och utmaningar som ligger till grund för strategins förändringsstrategi är fortsatt relevanta för den samhällsomvandling som pågår i Kambodja. Den negativa utvecklingen gör att strategigenomförandet lägger en tonvikt vid att främja skyddet och respekten för mänskliga rättigheter, jämställdhet och demokratiska värden, som med fördel även kan stärkas genom ett proaktivt arbete med utbildning och miljö/klimat. Detta sker genom att stärka såväl det civila samhällets förmåga som genom engagemang för att stärka förutsättningar för reformer som syftar till god samhällsstyrning samt en hållbar utveckling. Tillika krävs ett fortsatt stöd för stärkande av utbildnings- och kompetensnivåerna i samhället. Den snabba omvandlingen från småskaligt jordbruk till större produktionsenheter är tydligt kopplad till utmaningar gällande fattigdomsminskning, hållbart nyttjande av naturresurser och berör även i hög grad den relaterade urbaniseringen. Att främja kunskap och kapacitet att möta det ökade hotet från klimatförändringar samt miljöförstöring bör ges ökat fokus, vilket omfattar fortsatt utveckling av insatsportföljen liksom en integrerad ansats genom strategins olika segment.

Ett utredningsarbete pågår kring möjligheten att använda garantier som del av portföljen. Om det visar sig att möjligheter finns för att utveckla en portfölj inom områden som är relevanta för garantier, skulle det ha potential till att förändra samarbetets sammansättning över tid och stärka ett bredare samarbete som kan involvera den privata sektorn.

Till stöd vid framtagandet av den nya svenska strategin har ambassaden inlett ett analysarbete. Det finns nu en uppdaterad bedömning av kritiska utvecklingsfrågor inom miljö och klimat samt en studie av konfliktrisker i samhället. Ambassaden har för avsikt att ta fram en bred fattigdomsanalys (sk Multidimensional Poverty Assessment).

Bilaga 1 Rapport P6 Finansiellt år 2018

All data in report is per December 31, 2018. It is an annex to the Strategy Report submitted to the Ministry of Foreign Affairs.

Average Annual Strategy Amount 2018: 200 000 KSEK

Total Strategy Outcome 2018: 191 998 KSEK

Table 1. Financial Overview 2018 per Area of Support/Objective in Strategy

Strategi	Stödområde	Mål	Utbetalat 2018
Strategy	Areas of Support	Objective	Outcome 2018 (KSEK)
Cambodia 2014-2018	Total		191 998
	Strengthened democracy and gender equality, greater respect for human rights and freedom from oppression (sub-objective 1)	Increased democratic influence and opportunities for citizens at local level to demand accountability	19 591
		Increased local autonomy	-1 116
		Increased knowledge about human rights, equality and the rule of law among citizens and in the public sector	44 354
		Strengthened accountability and greater respect for the rule of law within the framework of the Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia (ECCC)	11 140
		Increased number of citizens, especially youth, actively engages in ant-corruption	2 600
		Total	76 569
	Better opportunities for people living in poverty to contribute to and benefit from economic growth (sub-objective 2), the focus on good education and increased employment	Increased numbers of girls and boys in the formal school system have completed their education with basic knowledge and skills	61 405
		Increased numbers of young people have useful knowledge and skills for the world of work	22 998
		Improved social dialogue and better forms for conflict resolution in the labour market	2 400
		Total	86 802
	A better environment, limited climate impact and greater resilience to environmental impact, climate change and natural disasters (sub-objective 3)	Increased resilience to climate change at local level	20 813
		Increased collaboration between citizens and local governments on sustainable use of natural resources	7 813
		Total	28 626

Table 2. Total Strategy Amount and Disbursed Amount During the Strategy Period (KSEK)

Strategy is in its 5th year with total duration of 6 years.

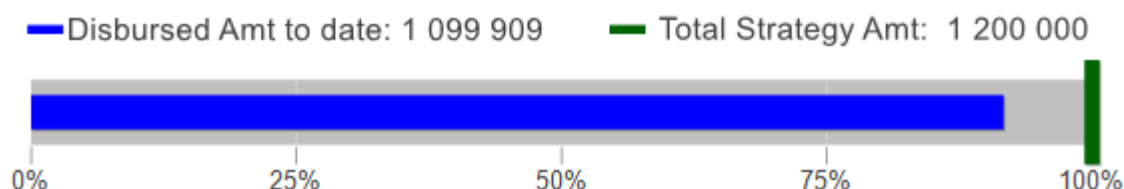
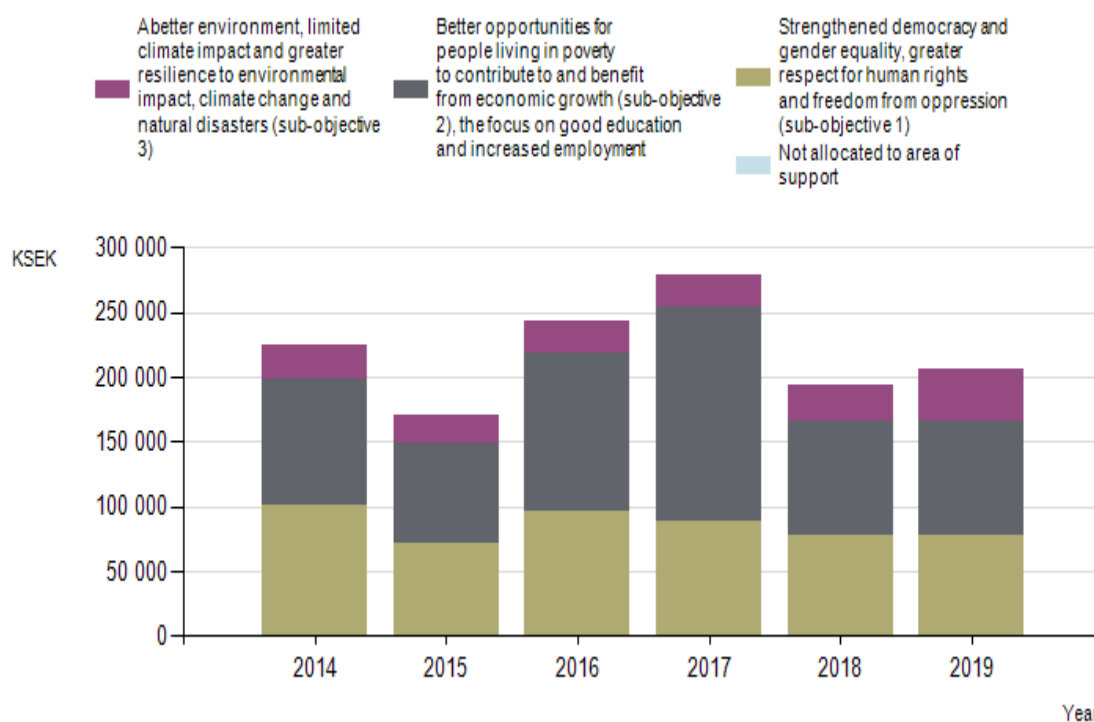

Table 3. Agreed Amounts per Area of Support for the Strategy Period

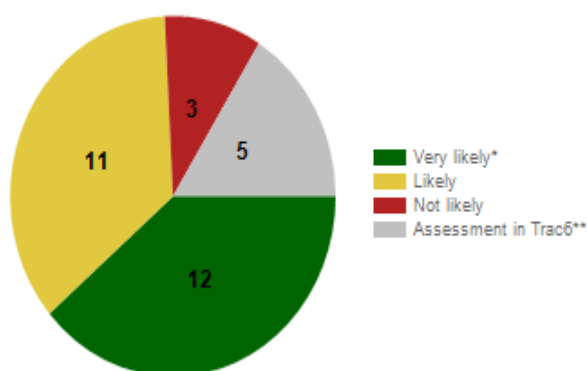
Information on area of support/objective in strategies was phased into Sida's systems starting 2012, but is incomplete up to 2015. This relates only to system generated data. Sidas contributions have always been assessed in relation to decided strategies incl. areas of support and objective (and previously areas and subareas). Correct information on division per area of support for 2015 and earlier is available in the previous strategy reports.

Table 4. Assessment of the Likelihood of Achieving the Contribution Objectives

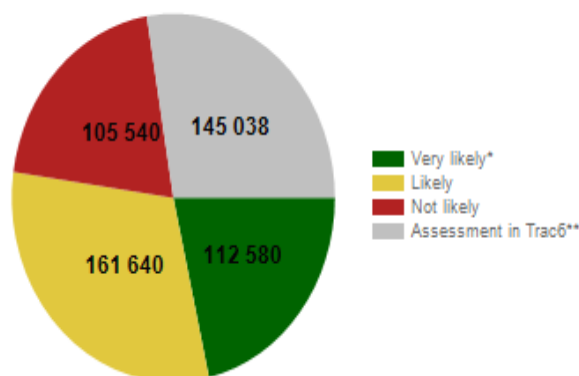
The two pie charts show the assessments of the likelihood of achieving the objectives of the contributions included in the strategy portfolio as per (4.1) contributions and (4.2) accumulated disbursed amount. The data is system-generated and aggregated based on the *Conclusion on Performance* (CoP) in Trac. In connection with the CoP, the question of the likelihood of achieving the contribution objective is answered according to a four-point scale, namely:

1. Very likely
2. Likely
3. Not likely
4. Not appraisable¹

4.1 As per Contribution

4.2 As per Accumulated Disbursed Amount (KSEK)

* Agreements newer than one year are assessed as "very likely" by default.

** Assessments made in Trac 6 have not been migrated since some questions in Trac 7.0 are new and have no equivalent in earlier versions of Trac. Therefore, the assessments made in Trac 6 are grey.

¹ Assessment "Not appraisable" is justified in cases when:

- There is not enough data to make an assessment (eg in difficult environments or late reports)
- The context of the contribution has changed significantly (eg natural disaster, coup d'état, extensive staff change of partner, corruption claim or similar.)
- The contribution itself has changed significantly (eg, the goal, scope, or timeframe of the contribution has been changed)

Table 5. Outcome on All Appropriations in the Selected Country/Region (incl. Country Allocation)

	Anslagspost	Utfall 2018 (KSEK)	Avtalad bemyndiganderam (KSEK)
ID03 Partner country ENG	Appropriation	Outcome 2018 (KSEK)	Agreed frame of Outstanding commitments (KSEK)
Reg Asia	101 Humanitära insatser (7 1:1.1)	3 776	0
	103 Stöd genom svenska organisationer i det civila samh (7 1:1.5)	4 911	0
	104 Asien (7 1:1.6)	285 164	920 577
	113 Kapacitetsutveckling och Agenda 2030 (7 1:1.28)	2 881	1 352
	114 Forskningssamarbete (7 1:1.32)	5 669	0
	33 Strategiskt inriktade bidrag	2 000	5 500
	Total	304 401	927 430

The first three digits is a Sida-internal code. The numbers in brackets after the title is the appropriation number in the Swedish state budget, for example (7 1:1.6) is expenditure area 7, appropriation area 1:1, appropriation 6 = Asia. Appropriations 30, 31 and 33 are managed by the MFA and administered by Sida.